Gemeente Amsterdam

Datum van vaststelling: 03.03.2026
Opdrachtgever: V&OR
Directie: R&E

Participatie-eindverslag Vergroenen Witte de Withplein

Introductie
Het Witte de Withplein is een versteend plein in Amsterdam West. Op het plein staat een kunstwerk van Hans van Houwelingen. Er staat 1 boom en er zijn plantvakken die tot aan een smalle tegelstrook langs de gebouwen op de begane grond doorlopen.

Foto van het plein bij een flinke regenbui

Omdat het plein in de huidige vorm onvoldoende klimaat adaptief is, gaan we het op verzoek van stadsdeel West vergroenen.

Vanwege het persoonlijkheidsrecht dat op het kunstwerk rust en de afspraken die de gemeente daarover rond 2010 met de kunstenaar maakte, is Hans van Houwelingen betrokken bij het maken van het groenontwerp voor het plein.

Bij het ontwerpen stonden onderstaande kaders vast:

1. Komen tot een ontwerp waarbij het open karakter van het plein zoveel mogelijk behouden blijft.
2. Het ontwerp maakt dat de hittestress op warme dagen zoveel mogelijk wordt weg genomen en dat het water tijdens forse regenbuien zoveel mogelijk wordt afgevoerd.
3. Het kunstwerk blijft op het plein staan.
4. De kunstenaar maakt op grond van het persoonlijkheidsrecht van het kunstwerk, samen met de ontwerper van de gemeente, het groen ontwerp voor het plein.
5. Het budget biedt ruimte voor beperkte participatie en aan de hoeveelheid groen die aan het plein kan worden toegevoegd.
6. Het ontwerp moet passen binnen het handboek Puccini.

Dit is het Amsterdamse handboek voor de inrichting van de openbare ruimte met aandacht voor duurzaamheid, samenhang, onderhoudsvriendelijkheid en groen.

7. Het ontwerp moet technisch haalbaar zijn.

Deze kaders zijn ook opgenomen in het participatieplan.
Het participatieplan staat op de projectenpagina waar bewoners meer informatie kunnen vinden:
[Witte de Withplein vergroenen | Gemeente Amsterdam]

Wat wilden we bereiken?
Vooraf stond al vast dat we, om de vergroening te kunnen realiseren, er vanwege de vastgestelde kaders maar in beperkte mate participatie mogelijk zou zijn.
Dit is ook vast gesteld in het participatieplan.
Desondanks wilden we de buurt informeren over de plannen en waren we benieuwd naar hun reacties op het ontwerp en naar hun eventuele wensen.

De doelgroep
Bewoners , ondernemers en medewerkers van instellingen die zich bevinden binnen het rode vlak van de onderstaande kaart zijn geïnformeerd over de vergroening en betrokken bij de participatie. Het gaat om ongeveer 360 adressen.

Mate van invloed
Een aantal bewoners vroeg al jaren om vergroening van het plein.
Deze betrokken bewoners; de initiatiefgroep Vergroenen Witte de Withplein, zijn daarom als eerste geïnformeerd en betrokken bij de plannen om het plein nu daadwerkelijk te vergroenen. Tijdens de gesprekken met hen bleek dat hun ambitie voor een groenere inrichting verder reikte dan paste binnen de vooraf vastgestelde gemeentelijke kaders en de randvoorwaarden van de kunstenaar.

Ook voor de andere bewoners en ondernemers aan het plein gold om die reden dat er in beperkte mate ruimte was om invloed uit te kunnen oefenen.

Wat hebben we georganiseerd?
Op dinsdag 6 mei 2025 vond er een inloop plaats. Iedereen in het rode vlak op het kaartje onder de text “doelgroep”, heeft onderstaande flyer ontvangen.

Voorzijde flyer uitnodiging inloop

Op deze locatie gaan wij meer vergroenen

Kom dinsdag 6 mei naar de inloop avond dan vertellen we u graag meer over de plannen om het Witte de Withplein te vergroenen.

Bewonersinloop

Wanneer: dinsdag 6 mei 2025
Hoe laat: U bent welkom tussen 17.30 en 20.00 uur
Waar: Witte de Withplein 5, Amsterdam

We gaan het plein vergroenen

Dat gaan we doen zodat het plein beter bestand is tegen de gevolgen van klimaatverandering. Meer groen zorgt voor schaduw in de zomer en een betere waterafvoer bij regen. Bovendien is een groen plein aantrekkelijk en draagt het bij aan een prettige leefomgeving.

Het zorgt voor rust, en een gezondere luchtkwaliteit.

Meer informatie

Voor meer informatie kunt u de onderstaande QR code scannen. U komt dan meteen op onze website terecht.

Heeft u vragen of kunt u niet naar de bijeenkomst komen, stuur dan uw vraag of reactie naar vergroenen@amsetrdam.nl en zet in het onderwerp: Vergoenen Witte de Witplein.

Dit is een uitgave van gemeente Amsterdam. Heeft u vragen? Mail naar vergroenen@amsterdam.nl en zet in het onderwerp: Vergroenen Witte de Withplein

AMS-4xwh3bzniyzu-nl-NL-0325-1

Achterzijde flyer uitnodiging inloop

Op die inloop hebben we een visual van het schetsontwerp laten zien en het beplantingsplan. Op de visual is te zien dat de plantvakken groter worden en dat er bomen aan het plein worden toegevoegd.

De visual van het schetsontwerp

Het beplantingsplan van het schetsontwerp

De reacties op het ontwerp
Van de 360 adressen die de flyer met de uitnodiging hebben ontvangen kwamen er 18 mensen naar de inloop. Op een enkeling na reageerde de meerderheid van de aanwezigen positief op de plannen en op het ontwerp. Een klein aantal bewoners liet per mail weten niet te kunnen komen maar wilde alsnog wel graag het schetsontwerp ontvangen. Deze bewoners hebben alsnog per mail gereageerd op het ontwerp.

De mensen van de initiatiefgroep Vergroenen Witte de Withplein lieten weten teleurgesteld te zijn in de in hun ogen beperkte mate van vergroening, maar blij te zijn dat er eindelijk vergroening plaats gaat vinden.

In augustus 2025 heeft iedereen die tijdens de inloop of per mail reageerde op het schetsontwerp, per mail het voorlopige ontwerp ontvangen. In deze mail is uitgelegd welke wensen die eerder waren opgehaald wel of niet zijn meegenomen in het voorlopige ontwerp en waarom niet, of wel.

Een bewoner had meer dan 100 handtekeningen opgehaald voor een schaaktafel op het plein. Die schaaktafel komt bij de bankjes grenzend aan één van de plantvakken.

Het voorlopige ontwerp

Reacties op het voorlopige ontwerp
Op het voorlopige ontwerp kwam een enkele reactie binnen die buiten de vooraf gestelde kaders vielen. Daar konden we niet aan voldoen.
De wens van de Initiatiefgroep om bankjes aan de rand van het plein te plaatsen in plaats van aan de rand van de plantvakken, hebben we niet kunnen inwilligen. De bankjes komen een stuk verder van de gevel te staan dan de bankjes die er vroeger stonden. Dat is omdat de plantvakken twee keer zo groot worden. De ontwerpers geven aan dat er door ze langs de plantvakken te plaatsen, een duidelijke relatie ontstaat tussen groen en verblijf. Bankjes die los op het plein staan bij het fietspad missen verankering in de ruimte en staan er daardoor verloren bij.

Wel zal er, zoals door hen gevraagd, binnen de gekozen boomsoort gekozen worden voor de grootst mogelijk beschikbare bomen, voor zover de bomen het toelaten om ze op een verantwoorde manier te planten en ze goed kunnen aanslaan.

Verder is op verzoek van de eigenaren van Restaurant Kiene één van de bomen iets verplaatst.

Het definitieve ontwerp

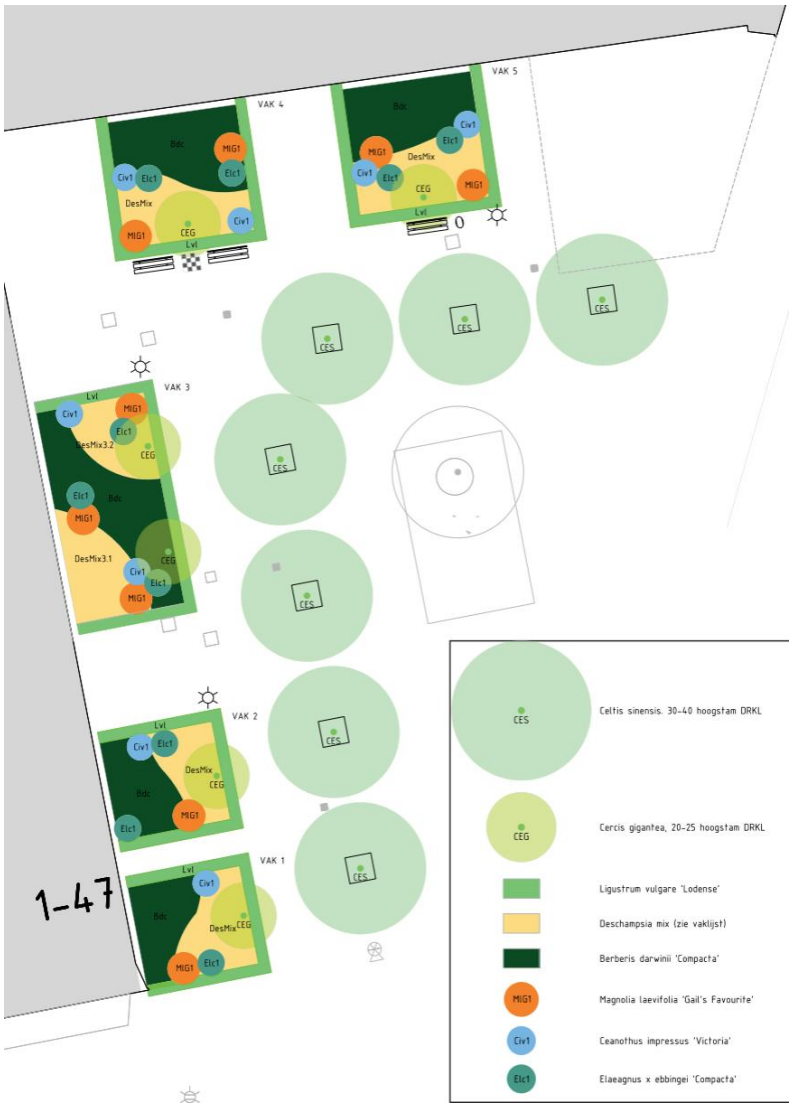

Het definitieve ontwerp

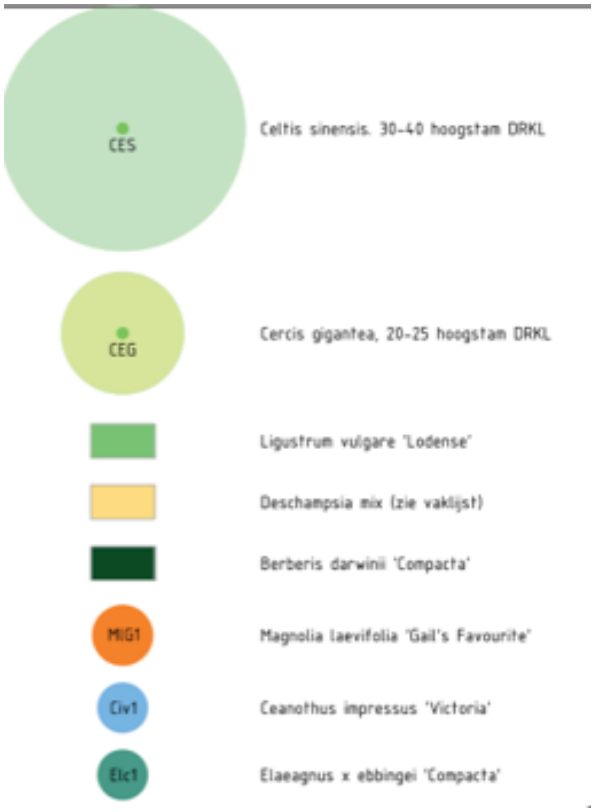

Legenda bij het definitieve ontwerp

Toelichting bij het definitieve ontwerp
Er worden zeven bomen toegevoegd aan het plein. De huidige plantvakken worden twee keer zo groot. Ook komt er in ieder plantvak nog een kleine boom/heester. Er komt een schaaktafel aan de rand van één van de plantvakken met aan beide zijdes van de tafel een bankje. Aan de rand van een ander plantvak komt nog een derde bankje.

Om tegemoet te komen aan de wens voor een groener plein, zonder het open karakter ervan te verliezen, is er opnieuw onderzocht wat er nog mogelijk was. Uit onderzoek naar de kabels en leidingen onder het plein bleek dat er nog ruimte is voor nog drie extra bomen.

Op last van de brandweer zijn de bomen iets meer richting het midden van het plein opgeschoven. Zo hebben zij voldoende opstelruimte voor de brandweerwagen in geval van noodgevallen. Het definitieve ontwerp is goed gekeurd door de toetsingscommissies van de gemeente.

Verder zullen de beukenhagen in de Van Kinsbergenstraat meegenomen worden in de vergroeningswerkzaamheden rondom het plein. Deze hagen worden vervangen door nieuwe ligusters, net als op het plein en in de rest van de straat.

Uiteindelijk wordt het plein een stuk groener dan in het schetsontwerp en in het voorlopige ontwerp te zien was. In het definitieve ontwerp zijn er drie extra bomen bijgekomen.

Hoe is het proces verlopen en hoe kijken we hierop terug?
Het participatieproces vroeg om een zorgvuldige afweging van verschillende belangen en meningen. Hierbij hebben we geprobeerd om zoveel mogelijk rekening te houden met de inbreng van iedereen, binnen de gestelde regels. We hebben ons best gedaan om de initiatiefgroep en de andere betrokkenen die de bewonersinloop bezochten of per e-mail reageerden, te laten weten wat we met hun inbreng hebben gedaan. Bij elke inbreng hebben we toegelicht waarom deze wel of niet is opgenomen in het volgende ontwerp.

Wat kon er beter en wat hebben we geleerd?
Een aandachtspunt voor een volgend participatieproces is om tussentijds nog een extra update te geven, zodat betrokkenen ook over de voortgang op de hoogte blijven. In dit proces hebben we ervoor gekozen dit niet te doen, omdat we wilden voorkomen dat de indruk zou ontstaan dat er meer ruimte voor inspraak was dan daadwerkelijk mogelijk was binnen de gestelde kaders.

Wat heeft het proces opgeleverd?
Hieronder volgt op hoofdlijnen een opsomming van wat betrokkenen tijdens het participatieproces hebben ingebracht en wat dat uiteindelijk heeft opgeleverd.

Input van betrokkenen	**Conclusie**
Kan het plein nog groener?	In totaal waren in eerste instantie elf bomen op het plein gepland. Nu worden het er in totaal dertien. Van die dertien waren er eerst 4 op het plein gepland, dat worden er uiteindelijk zeven. Het plein wordt uiteindelijk dus een stuk groener dan in het schetsontwerp en in het voorlopig ontwerp was opgenomen.
Er moet voldoende ruimte overblijven voor kinderen om te spelen.	Daar blijft nog voldoende ruimte voor.
Kan er een fonteintje of een waterelement komen?	Daarvoor ontbreken financiële middelen.
Kan er een schaaktafel komen? Daarvoor zijn veel handtekeningen opgehaald.	Die komt er.
Kan het fietspad afgeschermd worden van het plein?	Een open ontwerp met minder losse elementen zorgt voor meer rust en ruimtelijke eenheid. Daarbij heeft het fietspad een andere kleur dat het plein en is goed te zien dat het geen onderdeel is van het plein.
Kunnen er waterdoorlatende tegels komen op het plein?	Waterdoorlatende tegels slippen snel dicht door vuil en bladeren. En dat vergt specialistisch onderhoud waarvoor geen financiële middelen zijn.
Verdiep de geveltuinen voor een betere afwatering.	Door het oppervlak van de geveltuinen te vergroten, vergroten we de

Input van betrokkenen	Conclusie
	infiltratiecapaciteit. Verdiepte vakken kunnen dicht slippen. Bijvoorbeeld als er (zwerf)vuil in terecht komt.
Nemen de bomen niet teveel licht weg van de eerste, tweede, derde verdieping?	Er wordt gekozen voor bomen met een transparante kroon. Die laten nog voldoende licht door.
Maak een goed onderhoudsplan voor o.a. het gevelgroen.	Er wordt gekozen voor planten en heesters die klimaatbestendig zijn en weinig onderhoud nodig hebben. De aannemer die de bomen en planten plaatst onderhoud de eerste vier jaar het groen op het plein. Daarna wordt het onderhoud aan de gemeente overgedragen.
Kunnen de tegels vervangen worden door gras en paadjes?	Op een relatief klein plein werkt gras niet goed. Daarbij hebben de bomen de meeste impact op de omgevingstemperatuur. Ze verdampen water. Dat zorgt voor verkoeling. Bovendien houden ze de zon tegen waardoor de tegels minder hard opwarmen.
Kan het kunstwerk weg van het plein?	Het kunstwerk is een integraal onderdeel van het plein. Het draagt bij aan de herkenbaarheid ervan en het is destijds op verzoek van de gemeente op het plein geplaatst.
Fijn dat het plein (eindelijk) wordt vergroend!	
Goeie upgrade! Het plein wordt gezelliger!	
Leuk dat het kunstwerk wordt gebruikt door jong en oud en mensen die er kletsen.	
Fijn al dat groen. Dat is ook geluiddempend.	

Vooruitblik

Als het definitief ontwerp op 3 maart is vastgesteld door het dagelijks bestuur van Stadsdeel West dan kan het project de uitvoering in.

Al onze inspanningen zijn er op gericht om het plein nog dit plantseizoen te vergroenen. Als we het qua planning niet rond krijgen, dan wordt het volgend plantseizoen; tussen oktober en april 2027.

We informeren de bewoners met een bewonersbrief over de uitvoering

Als we het inderdaad halen om dit plantseizoen de uitvoering in te gaan, dan lukt het niet meer om dat de bewoners twee weken van te voren te laten weten. Daarom ontvangt men in de week van 23 februari een brief waarin staat dat we onze uiterste best doen de werkzaamheden in maart in te plannen. Zodra het zeker is of we dat wel of niet halen, ontvangt men hierover nog een brief.